

ОТНОСНО ЗАКОНА ЗА ЕЛЕКТРОННОТО УПРАВЛЕНИЕ

Адв. Ясен Христов – старши асоцииран адвокат

В „Държавен вестник“, бр. 46 от 12.06.2007 г. бе обнародван Законът за електронното управление. С него продължава процесът на административната реформа в Република България, чиято цел е модернизацията на държавната администрация и повишаването на качеството на обслужване на гражданите и организациите чрез внедряване на нови технологии. Законът урежда една нова форма на административно обслужване – по електронен път, която няма за цел да замени изцяло досегашните форми, а само да създаде още една възможност за обслужване на гражданите и да повиши ефективността на администрацията.

Законът за електронното управление урежда дейността на административните органи при работата с електронни документи, предоставянето на административни услуги по електронен път и обмяна на електронни документи между административните органи. Той се прилага и по отношение на дейността на лицата, на които със закон е предоставено осъществяването на публични функции (такива са нотариусите, частните съдебни изпълнители, държавните и общинските учебни и лечебни заведения и др.) и на организациите, предоставящи обществени услуги (водоснабдителни, топлоснабдителни, телекомуникационни, здравни, образователни и други услуги).

Законът възлага на административните органи, лицата, осъществяващи публични функции и организациите, предоставящи обществени услуги (наричани общо „доставчици на електронни административни услуги“) да предоставят всички услуги в рамките на своята компетентност и по електронен път. Доставчиците са длъжни да осигурят възможност част от услугата да се изпълнява по електронен път, дори когато друг закон предвижда предоставянето на тази услуга да се извършва в особена форма и тази форма има правно значение. Така се създава възможност за гражданите да извършват справки, да получават консултации и становища и да им бъдат издавани удостоверения от разстояние чрез използването на електронни средства.

Предвидени са няколко начина за достъп до електронните услуги. На първо място това ще става през официалния сайт на съответния доставчик. Всеки доставчик е задължен да разгласи по разбираем и достъпен начин вида на услугите, които предоставя и да обяви публично адреса на своята официална интернет страница. Законът изисква интернет страниците на доставчиците да осигуряват лесен и разбираем начин за работа на потребителите, включително на лица с увреждания. На второ място до услугите ще се достига и чрез единен портал за достъп, който министърът на държавната администрация е длъжен да изгради и поддържа.

Основна цел на закона е да осигури лесен и разбираем достъп до електронните административни услуги. Затова всеки доставчик е задължен предварително да информира получателя на услугата по ясен и недвусмислен начин за техническите стъпки по предоставянето ѝ, тяхното правно значение и срока за предоставянето на услугата. Той трябва да информира получателя за начините за установяване и отстраняване на грешки при въвеждането на информация при заявяване на услуга.

Събираните и обработвани лични данни при извършването на административни услуги по електронен път са защитени от закона. Те могат да се използват само доколкото са необходими за предоставянето на електронните услуги. Ползването им за други цели става само с изричното съгласие на лицето, за което се отнасят. От друга страна доставчиците не могат да изискват от гражданите и организациите предоставянето или доказването на вече събрани или създадени данни.

Подаването на електронни документи става в строго определена от закона форма. Получателите на административни услуги подават само документи, които са издадени и подписани съгласно Закона за електронния документ и електронния подпис. Типовете електронни документи, които се приемат за обработване от доставчиците на услуги, предварително се одобряват от Министерския съвет и са задължителни за всички лица при получаване или изпращане на електронни документи от и до доставчиците. Това се прави с цел унифициране на обмена на документи и избягването на проблеми при „разпознаването“ и „разчитането“ на документите от различните информационни системи на доставчиците на услуги.

Най-често подаването на електронни документи ще става он-лайн чрез интернет сайта на съответния доставчик. Необходимо условие за приемане на заявлението за електронна услуга е гражданинът или организацията, получател на услугата, да е посочил своя уникален идентификатор. Това е единният граждански номер за българските граждани, личния номер на чужденците, единния идентификационен код за търговците и клоновете на чуждестранните търговци и кодът по БУЛСТАТ за лицата, подлежащи на вписване в Регистър БУЛСТАТ. Получателят на електронна услуга трябва да посочи още и адрес на електронна поща за получаване на електронни изявления от доставчика. Документите могат да бъдат подавани и на хартиен носител. Тогава те се въвеждат в информационната система на съответния административен орган чрез сканиране на техния образ.

След като приеме подаденото по електронен път заявление доставчикът проверява самоличността на заявителя чрез съпоставяне на името, посочено в заявлението и името на автора, съдържащо се в удостоверението за електронен подпис. Доставчикът е длъжен да изпрати потвърждение за получаването на заявлението до получателя на услугата, което съдържа регистрационен номер и времето на получаване на документа, както и други данни, предвидени в закона. Доставчикът прави проверка за редовността на искането и за пълнотата и верността на предоставените данни. Ако бъдат установени нередности, на заявителя се изпраща електронно съобщение с указания и срок за отстраняването им.

Резултатите от услугата – издаденото удостоверение, направената справка, даденото становище и пр. се изпращат на получателя на услугата на електронната поща, която той е посочил. В специален подзаконов нормативен акт Министерският съвет може да предвиди и други начини за изпращане на електронни изявления от доставчиците.